

Nemzetpolitikai összefoglaló

2014. 36. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

A nemzetpolitika a magyar diplomácia egyik sarokköve

A magyar kormány „teljes mellszélességgel” a külföldi magyarság autonómiatörekvései mögött áll - mondta a nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes a külképviseleti vezetők értekezletén. Semjén Zsolt kiemelte: az egyes autonómiakonceptiókat az adott nemzetrésznek, közösségnek kell kidolgoznia, és a magyar kormány azt támogatja, amelyet a közösség a saját megmaradásáért kimunkált. Soha nem követeltek olyat, amire ne lenne példa Európában, vagy ami ne lenne általános. Az autonómia a közösség szintjén emberi jognak számít - rögzítette a kormányfő helyettese, aki kijelentette: „ha másoknak jár, nekünk is jár”, „amit másoknak szabad, nekünk is”. „Nem vagyunk másodrangú polgárok és másodrangú emberek” - jelentette ki, hozzátéve: vissza kell utasítani, ha az autonómia kérdésében szélsőségesességgel vádolják Magyarországot. Úgy fogalmazott: a magyar állampolgársági törvény támadhatatlan, nem tartalmaz etnikai aspektust. A törvény semmilyen olyan pontot nem tartalmaz továbbá, amely különbözne a körülöttünk lévő országok gyakorlatától. Közlése szerint eddig 610 ezer állampolgársági kérelem érkezett, és nem csökkent a beadványok száma. Tarthatónak nevezte, hogy a ciklus végére 1 millió új magyar állampolgár legyen. Navracsics Tibor külgazdasági és külügyminiszter elmondta, a magyar külpolitika céljai változatlanok. Elmondta, a külpolitika három alappontja továbbra is az euroatlanti elkötelezettség, a közép-európai szomszédságpolitika, valamint a nemzetpolitikai elkötelezettség. Navracsics Tibor az euroatlanti elkötelezettséggel kapcsolatban kijelentette: nem igaz, hogy Magyarország kisebb mértékben lenne elkötelezett a NATO és az EU iránt, mint korábban, csak arról van szó, hogy Magyarország él a tagság adta jogaival. A szomszédságpolitikával kapcsolatban azt mondta, hogy a visegrádi csoport jelentős és sikeres együttműködés. Időnként vannak vitáik, és nem mindig tud a négy ország közös álláspontot kialakítani, hiszen vannak különbségek közöttük, de a V4 az egyik legsikeresebb európai regionális együttműködés - vélekedett. Hozzátette: érdemes azzal foglalkozni, hogy Horvátországot és Szlovéniát felvegyék a csoportba. A nemzetpolitikáról beszélve pedig azt mondta a miniszter, hogy továbbra is „ugyanolyan elkötelezettek vagyunk” a határon túli magyarok létfeltételeinek, jogainak biztosítása mellett. A helyzet azonban ma rosszabb, mint korábban, mert a térségben, egy szomszédos országban háború dúl, és az ukrán helyzet nem a konszolidálódás felé halad - közölte. A tárcavezető hangsúlyozta: a KKM olyan diplomáciai szolgálatot lát el, amely a magyar érdekek leghatékonyabb külföldi képviseletét teszi lehetővé. Ezért bővült a minisztérium portfóliója a kulturális diplomáciával, mert a kultúrán keresztül Magyarország sok helyen meg tud jelenni a világban.

Wetzel: 2018-ra egymillióan szerezhetnek magyar állampolgárságot

Kormányzati prioritás, hogy 2018-ra egymillióan szerezhessék meg a magyar állampolgárságot és élhessenek az ezzel együtt járó joggal - jelentette ki a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára Szentendrén, a 26.

Kárpát-medencei főiskolás táborban. Wetzel Tamás a Rákóczi Szövetség nyári táborában tartott előadásán kiemelte, hogy továbbra is töretlen az érdeklődés a magyar állampolgárság iránt. Hozzátette: eddig több mint 70 országból érkezett mintegy 660 ezer kérelem, és eddig egyszerűsített honosítással 600 ezren szereztek állampolgárságot. A helyettes államtitkár felidézte: az egyszerűsített honosítást 2010-ben tette lehetővé az Országgyűlés, megszüntetve a korábbi bürokratikus akadályokat, s azóta bebizonyosodott, hogy ez sikertörténeté vált. Emlékeztetett rá: 2010 előtt évente ötezren kérelmeztek az állampolgárságot, 2011-ben viszont a számuk már 200 ezerre ugrott. Az elmúlt négy évet értékelve Wetzel Tamás kijelentette, hogy számos jó program és kezdeményezés indult el. Kitért arra is, hogy a határon túli támogatáspolitikában jelentős összegek forognak az utóbbi időszakban, egy közelmúltbeli felmérés szerint mintegy 20,5 milliárd forintot fordít a kormányzat a határon túli célokra minisztériumokon, állami vállalatokon keresztül. Wetzel Tamás a feladatok között említette a folyamatos kapcsolattartást is a regionális magyar érdek-képviselői szervezetekkel. Konszenzusteremtő, a helyi magyarság legitim képviselőit meghallgató politikára van szükség - mondta.

Katalizáló összefogás Marosvásárhelyen

Marosvásárhely továbbra is erős központja lesz a magyarságnak, a nemzet erős bástyája marad, és ehhez összefogás szükséges – jelentette ki Wetzel Tamás, nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár a Vásárhelyi Forгатag nyitógaláján. A helyettes államtitkár arra hívta fel a figyelmet, hogy amikor képes összefogni a magyarság, olyan, mint egy katalizátor. Példaként említette a Kolozsvári Magyar Napokat, amelyeknek sikeressége példaértékű. Kiemelte: fontos, hogy Marosvásárhelyen is sikeresek legyenek a magyar kulturális napok. Biztató jelnek nevezte, hogy Vásárhely belvárosában magyar nyelvű utcanév-táblák is vannak már, hiszen a kétnyelvűség – mint mondta – természetes dolognak számít Európa-szerte. Reményét fejezte ki, hogy a város román vezetése még nagyobb segítőkészséggel fog hozzájárulni a jövőben a Forгатag megszervezéséhez. Kelemen Hunor RMDSZ-elnök, miniszterelnök-helyettes hangsúlyozta: szükség van Marosvásárhelyen és Erdélyben a kulturális párbeszédre, ezt nem pótolhatja semmi. El kell foglalni azokat a multikulturális tereket, ahol a magyar kultúra értékei felmutathatók, tette hozzá. Az RMDSZ elnöke a közösségépítés intézményeinek nevezte az Erdély több városában újonnan alapított magyar kulturális napokat, amelyek alkalmából – mint mondta – a politikai szereplők félre tudták tenni a nézeteltéréseket. Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) elnöke az összefogás fontosságát hangsúlyozta. Mint mondta, a Vásárhelyi Forгатag hozzájárul a nemzet- és közösségépítéshez, és ennek megvalósításához összefogásra volt szükség. Mint mondta, Marosvásárhelyen nem sikerült a politikában megvalósítani azt az összefogást, ami a kulturális napok alkalmából viszont létrejött. A fesztivál szervezői azonban bebizonyították, hogy lehetséges az együttműködés.

Hozzátette, ezt a 2016-os önkormányzati választásokon is meg kell tenni, és a néppárt nyitott erre. Az ünnepségen Bíró Zsolt, a Magyar Polgári Párt (MPP) elnöke is részt vett.

Dragnea: nincs kompromisszum autonómiaügyben

Burkoltan a koalíció felbontásával fenyegette meg az RMDSZ-t Liviu Dragnea közigazgatásért felelős miniszterelnök-helyettes, a magyar szervezettel együtt kormányzó Szociáldemokrata Párt (PSD) ügyvezető elnöke, és kizárta a kompromisszumot az autonómia ügyében. Dragnea egy televíziós műsorban azt mondta: kizárt a „politikai zsarolás” lehetősége a Székelyföld etnikai jellegű autonómiája kapcsán, mivel a kormánynak az RMDSZ támogatása nélkül is megvan a többsége. Dragnea azt is hozzátette ugyanakkor, hogy az RMDSZ eddig nem is vetette föl a koalícióban az autonómia témáját. „Az RMDSZ sem hivatalosan, sem informálisan, egyetlen politikai témájú találkozón sem állt elő ezzel az igénnyel soha. Ami pedig a kormány hozzáállását illeti, semmilyen enyhülés nincs, egyértelmű a határozottság” – szögezte le Dragnea. A miniszterelnök-helyettes hozzátette, hogy bár az RMDSZ nem jelentette be hivatalosan az autonómiatörvény tervezetét, a kormány figyelemmel követi az ügy fejleményeit. „Talán két-három héttel ezelőtt megkérdeztem, hogy az RMDSZ hivatalosan támogatja-e ezt a kezdeményezést. A válasz az volt, hogy nem. Ez nem jelenti azt, hogy nem figyelünk oda bármilyen nyilvános vagy kevésbé nyilvános akcióra, és hogy nem rendelkezünk mi is információkkal, hogy mindenre felkészüljünk. Másrészt viszont nem akarunk konfliktust gerjeszteni a térségben” – mondta Dragnea. A miniszterelnök-helyettes egyúttal kizárta a kompromisszum lehetőségét az autonómia ügyében a PSD és az RMDSZ között. „Semmilyen formában nem értünk egyet az etnikai alapú autonómiával. Nincs lehetőség kompromisszumra köztünk és az RMDSZ között. Ahogy politikai színezettől függetlenül az összes kormány ellenállt az évek során az ilyen kezdeményezéseknek, amelyek a fontosabb választások küszöbén valóban felerősödnek, mi sem hagyunk kétséget afelől, hogy ellenállunk, és nem támogatjuk őket. A román állam egységes jellegéről van szó. Az alkotmányban a régió kifejezés sem létezik, a regionalizációs folyamatot felfüggesztettük” – mondta a miniszterelnök-helyettes.

Autonómiatervezet: MPP-s „ultimátum” az RMDSZ-nek

Az RMDSZ-nek szeptember 23-ig a parlament elé kell terjesztenie a Magyar Polgári Párttal (MPP) közösen kidolgozott autonómiatervezetet, különben Kelemen Hunor államfőjelölt kampánya hiteltelenné válik – jelentette ki Bíró Zsolt pártelnök. „A tervezet a dél-tiroli modellt követi, e mögé fel kell sorakoznia a magyar közösségnek. Sok a közös a Csapó József által kidolgozott, a Székely Nemzeti Tanács által a parlament elé terjesztett elképzeléssel, de nem a széki, hanem megyerendszeren alapul” – mondta Bíró. Bíró Zsolt újságírói kérdésre elmondta még, az MPP fölöslegesnek tartja, hogy jelöltet indítson a

„nullaesélyes” államfőválasztáson, de ötponos alkotmánymódosító dokumentumot állított elő, melyet minden jelöltnek elküld. Ennek lényege, hogy kerüljön be az alkotmányba az 1918. december 1-jei nyilatkozatra való hivatkozás, amely a romániai kisebbségeknek önállóságot és szabad nyelvhasználatot ígért. „Ha bekerül az alkotmányba, akkor jelentős kapaszkodót jelentene a magyarságnak. Azt a jelöltet támogatjuk, aki javaslatainkat felkarolja” – mondta Biró, aki szerint a román médiában is népszerűsítene az elképzelést. Az MPP-elnök szerint Románia nem érett meg arra, hogy magyar nemzetiségű polgára eséllyel pályázhasson az államfői tisztségre.

Próhle: a megmaradás egyik kulcsa, hogy ne csak kötelesség, öröm is legyen magyarnak lenni

Mintegy 3500 gyermeket íratnak be idén Szlovákiában a magyar tannyelvű alapiskolák első osztályába. Ez nagyjából az elmúlt néhány év átlagának felel meg - hangzott el szombaton a Kassa közeli Buzitán, a felvidéki magyar iskolák országos tanévnyitó ünnepségén. Próhle Gergely, az Emberi Erőforrások Minisztériumának nemzetközi és uniós ügyekért felelős helyettes államtitkára ünnepi beszédében kijelentette: „A határon túli magyar nemzeti közösségek megmaradásának egyik kulcsa, hogy nemcsak kötelesség, hanem öröm is legyen magyarnak lenni, magyar iskolába járni”. „Ma, amikor olyan sok szó esik Közép-Európa versenyképességéről, akkor a kétnyelvű közegben felnövő gyerekek komoly versenylőnnyel bírnak” - mutatott rá a helyettes államtitkár az MTI tudósítójának nyilatkozva. Megjegyezte: a magyar nyelv ismerete nemcsak a magyar kisebbségi közösségek számára fontos, hanem hozzájárul az adott országban élő többségi nemzet sikerességéhez is.

A Vajdaságban az idén is csökkent a magyar nyelvű elsősök száma

Az idén is csökkent a magyar nyelvű oktatásra beíratott kisdíjakok száma, a tavalyi tanévhez képest kétszázötvennel kevesebb magyar elsős lesz - írta a hét végén a Magyar Szó című újvidéki napilap. Tavaly 1861 magyar tannyelvű elsős kezdte meg az iskolát Vajdaság-szerte, az idén már csak 1607. A csökkenés oka elsősorban az alacsony születésszám és a nagyfokú elvándorlás. A törvények értelmében ahhoz, hogy önálló osztály indulhasson magyar nyelven, legalább öt diáknak kell jelentkeznie az adott intézménybe. Emellett a vajdasági Magyar Nemzeti Tanácsnak (MNT) is ajánlást kell megfogalmaznia a kis létszámú osztályok alakításáról. A bányászati és szerémségi szörvényben erre nem mindig van lehetőség, így gyakran szerb-magyar kombinált

osztályokat hoznak létre, hogy a magyar gyerekeknek ne kelljen szerb osztályba járniuk. Az MNT emellett iskolabuszokat biztosított annak érdekében, hogy a magyar ajkú gyerekeket a közeli magyar nyelven is oktató iskolákba szállítsa. A vajdasági magyarság kisebbségi önkormányzata negyedik éve tanszercsomagot is ajándékoz az első osztályba indulóknak. Az MNT ezt részben saját forrásaiból, részben pedig a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatásával biztosítja - fejtette ki Joó Horti Livia, az MNT közoktatási bizottságának elnöke a Magyar Szónak. Korhecz Tamás, az MNT elnöke korábban sikeresnek értékelte a testület beiskolázási programját. Mint magyarázta: „eljutottunk oda, hogy 40 százalékkal megnőtt a nem magyar gyerekek aránya a magyar osztályokban, vagyis olyan szülőket tudtunk a beiskolázási kampányon, az iskolabusz-programon és az ösztöndíjprogramon keresztül bevonni a magyar oktatásba, akik például vegyes házasságból származnak vagy románok, és akik egyébként nem választották volna a magyar oktatást. Emellett pedig csökkent azon magyarok száma, akik viszont nem a magyar oktatásban vesznek részt”. Problémának nevezte ugyanakkor, hogy „tízévenként a magyarságnak több mint 10 százaléka eltűnik a statisztikából”, ami a vajdasági magyar közösség fennmaradását is veszélyezteti.

Nem lesz magyar többségű választási körzet

Ukrajna elnökének rendelete alapján 2014. augusztus 27-én a Központi Választási Bizottság (CVK) kiírta az előre hozott parlamenti választásokat, melyre 2014. október 26-án kerül sor. A CVK kijelölte a parlamenti választások egyéni választóközreteinek határait is, melynek alapján szinte teljes egészében megmaradtak a 2012-ben kialakított körzethatárok, ami azért is érdekes, mert az akkori választókerületek kialakítása során a hivatalban lévőknek, a Régiók Pártja képviselőinek és a helyi oligarcháknak kedveztek. Kárpátalján hat egyéni választási körzetet alakítottak ki. A választásokat megelőzően számos nemzetközi szervezet, a magyar kormány, valamint a KMKSZ és az UMDSZ is szorgalmazta a magyar választási körzet létrehozását. A várakozásokkal ellentétben azonban nem lett magyar többségű körzet létrehozva. A tömbben élő magyar lakosság három különböző körzetbe került, mindegyikben kisebbséget alkottak. A körzetekkel minimálisra csökkentették a magyarok nyerési esélyeit, és ellehetlenítették a közösség számára a magyar képviselő törvényhozásba való bejuttatását. A magyar többségű körzet kialakítására annak ellenére nem került sor, hogy 2014. május elsején Ungváron ebben állapodott meg a KMKSZ Petro Porosenkóval, akit azóta Ukrajna elnökévé választottak. Az egyezség értelmében Porosenko garantálta tovább, hogy megválasztása esetén Kárpátalján biztosítani fogják az itt élő magyarok számára az európai normákhoz igazított nyelvi jogokat, megfelelő feltételeket teremtene a magyar nyelvű oktatási rendszer fejlődéséhez.

Kevés a diák az eszéki magyar iskolaközpontban

Az Eszéken működő Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központban (HMOMK) négy középiskolai irányzatot hirdettek meg. Idén is kevés diák élt az intézmény nyújtotta lehetőségekkel, így az első osztályok nem indulhattak volna, ha érvényben marad a horvát oktatási minisztérium rendelete, amelyben megszabta a minimum hét fős osztálylétszámot a kisebbségi középiskolákban. Kucsera Bandi, az intézmény igazgatója az Új Magyar Képes Újságnak elmondta, az oktatási minisztériumban megígérték a kisebbségi képviselőknek, hogy törölni fogják a rendeletet, ami meg is történt. Az elsőbe indulóknak négy középfokú program közül lehetett választaniuk. A beiratkozás első körében az általános gimnáziumba 1, a szállodaipari-idegenforgalmi technikus képzésre 3, a közgazdasági szakra szintén 3 gyerek jelentkezett. A meghirdetett bolti eladói szak iránt egy tanuló sem érdeklődött.

